
Св. Макарије Велики

XXX ОМИЛИЈА

*Душа која би да уђе у Царство
Божје мора се родити од Духа
Светога;
и како се ово остварује*

1. Они који чују реч треба да сведоче о делању речи у њиховим душама. Реч Божја није залудна, већ има своје дејство на душу. Зато се она понекад зове „дело“, да би се остварила у онима који слушају. Нека би Господ, стога, подарио дело истине у онима који чују, те да се реч може наћи плодном у нама. Јер, као што сенка претходи телу, но представља тело, док је истина само тело, тако је и реч попут сенке Христове истине. Али, реч претходи истини. Родитељи на земљи рађају децу од своје сопствене природе, из свог властитог тела и душе, а када су рођена, они их брижљиво одгајају, са свом прилежношћу, као своју

властиту децу, док не постану потпуни људи, наставл^ачи и наследници. Јер је циљ и сва брига родитеља, од почетка, да роде децу и имају наследнике, а да их не родише, силно би се жалостили и тувовали; с друге стране, пак, имадоше саобразну радост када их добише. Њихова родбина и суседи такође се радују.

2. На исти је начин наш Господ Христос, промишљајући о спасењу човека, од почетка уложио сву бригу свога Провиђења кроз Оце и патријархе, кроз закон и пророке, а на крају дошао Сам и, презирући понижење Крста, поднео смрт; и сва ова мука и брига Његова била је ради тога да добије децу од Себе, од Своје властите природе, задовољан што ће се она родити од Духа одозго, од Његовога властитога Божанства. И као они оци што, ако не роде децу, тугују, тако и Господ, заволевши људе као Своју сопствену слику, зажеле да их роди од семена Свога сопственога Божанства; тако, ако било који од њих не доспе до оваквога рођења, не буде рођен од Материце Духа Божјега, Христос

подноси велики бол, после толике патње и трпљења да би их спасао.

3. Јер Господ жели да се сви људи удостоје овога рођења. Он је умро за све, и све је позвао у живот. Али, живот је рођење одозго, од Бога. Без овога душа не може живети. Као што Господ рече: „Ако се ко не роди одозго, не може видети Царства Божјега" (Јн. 3,3). И тако, сви који верују у Господа и, приступајући, удостојавају се овога рођења, пружају радост и велико задовољство родитељима на небесима, који их родише; а сви анђели и свете силе радују се због душе рођене од духа и која сама постаде дух. Јер, ово тело је слика душе, а душа је слика Духа; и као што је тело без душе мртво и неспособно било шта да чини, тако је без небеске душе, односно без Духа Божјега, душа мртва за Царство и неспособна да чини дела Божја без Духа.

4. Као што портретист помно проматра царско лице и црта, те када је оно окренуто к њему пазећи на његов рад, он црта портрет лако и

добро, но кад цар одврати лице, он не може цртати јер лице није загледано у сликара; на сличан начин Христос, добри уметник, за оне који верују у Њега и стално Га созерцавају, непосредно слика небескога човека по Своме властитоме лику. Из Свога сопственога Духа, из супстанце саме светлости, неизрециве светлости, Он слика небески лик и дарује му његовог доброг и милостивог Женика. Ако Га човек не гледа нетремице, превиђајући све друго, Господ неће насликати Своју слику Својим властитим светлом. Стога ми морамо на Њега бити усредсређени, верујући у Њега и волећи Га, одбацујући све остало, старајући се за Њега, да би Он могао насликати Свој сопствени небески лик и послати Га у наше душе, и да тако, носећи Христа, можемо задобити вечни живот, те чак и овде имати пуну сигурност и спокојство.

5. Као што златник, ако не носи отисак царског лика, не доспева на тржницу и не одлаже се у цареве ризнице, већ се одбацује, тако и душа, ако нема лик небескога Духа у

неизрецивоме светлу, чак и да је Христос утиснут у њу, није подобна за небеске ризнице, те је одбацују добри трговци Царства, апостоли. Онај који је био позван а није оденут у брачну одежду, био је одбачен као туђинац у отуђену таму, јер није носио лик небески. Ово је знак и печат Господа утиснут у наше душе, Дух светлости неизрециве. И као што је мртав човек бескористан и од њега суграђани немају никакве користи, па га носе ван града и закопавају, тако је и душа која не носи небески лик Божанскога светла, живот душе, одгурнута и одбачена; јер је мртва душа, не носећи светли и Божански Дух, бескорисна у Граду Светих. Јер, као што је у свету душа живот тела, тако је у вечном небеском свету живот душе Дух Божански. Без живота Духа, душа је мртва онима горе и непотребна.

6. Стога, онај ко иште да верује и да приђе Господу, треба да се моли да може задобити овде, на земљи, Дух Божји; јер, тај Дух је живот душе, а Господ је и дошао зато да би могао дати живот души овде на земљи, чак и Свој Дух. Јер, Он каже: „Док

свјетлост имате, вјерујте у свјетлост; долази ноћ, кад нико не може радити" (Јн. 12, 36; 9, 4). Зато, ако сваки човек није искао, док је овде, и задобио живот за своју душу, чак и божанску светлост Духа, када се растане од тела, биће сместа одлучен у пределе таме, с леве стране, не ступајући у Царство Небеско и завршавајући у паклу с ђаволом и анђелима његовим (Мт. 24, 41).

Као што злато или сребро, када се баци у ватру, постаје чистије и још болје потврђено, и ништа га не може нарушити, као што може дрво или сено - јер она прождире све што долази с њом у додир, те и ови постају ватра - тако душа, крећући се нагоре и надоле у огњу Духа и у Божанскоме светлу, неће претрпети штете ни од ког злог духа. Чак и да јој се било шта приближи, небески огањ Духа ће га прогутати. Или, као што је птица, када лети високо, безбрижна и не боји се ловаца или злих животиња, већ их презире с висина, тако је и душа, добијајући крила Духа и летећи у небеске висине, изнад свега и презире све.

7. А Израилъ по плоти је, када је Мојсеј онога дана поделио море, прешао по његовоме дну; но ови, као Божја деца, ходе поврх мора горчине злих сила. Њихова душа и тело постали су дом Божји.

У онај дан када је Адам пао, Бог је, шетајући, дошао у Рај. Плакао је, такорећи, видећи Адама и рекао: „После каквих добара каква зла изабра! После какве славе у какав се срам одену! Како си мрачан сада! Како рђаво изгледаш! како покварен! После какве светлости каква те тама покри!" А када је Адам пао и умро од Бога, његов га је Творац оплакивао; анђели, и све силе, небеса, земља и сва створења, тужили су над његовом смрћу и падом, јер видеше њега, који им је био дат за цара, како постаде слуга непријатељске и зле силе. Тако он одену себе у таму у властитој души, горку и злу таму, јер га кнез таме учини својим подаником. Он је био тај кога су ранили разбојници и који постаде полумртав док је силазио из Јерусалима у Јерихон (Лк. 10, 30).

8. Лазар, такође, кога је Господ подигао, који је тако заударао да нико није могао прићи гробу, био је символ Адама, чија је душа смрдела, пуна црнила и таме. Али ти, када чујеш о Адаму, и рањеном човеку, и Лазару, гледај да ти душа не одлута, такорећи, у планине, него остани унутар своје душе, јер и ти сам носиш исте ране, исти смрад, исту таму. Сви смо ми његови синови, исте мрачне расе, и сви заударамо истим смрадом. Од болести од које је он патио, сви ми, који смо од Адамова семена, такође болујемо. Таква нас је болест задесила да, како каже Исаија, то није рана, нити убој, нити гнојно место, није могуће ублажити машћу, нити завити (Ис. 1, 6). Тако смо рањени неизлечивом раном; само ју је Господ могао исцелити. Зато је Он и дошао у Својој властитој Личности; јер, нико од старих, нити сам закон, ни пророци, не могоше излечити ову рану. Он сам, Својим доласком, исцели ту рану душе, ту неизлечиву рану.

9. Радујмо се, онда, нашем Богу и Господу, истинитоме Исцелитељу,

који једини може доћи и излечити наше душе, пошто се за нас толико много намучио. Он увек куца на врата наших срца, да Му их отворимо, те да Он може ући и починути у нашим душама, да Му ми оперемо и миром помажемо ноге, а Он да може пребивати у нама. Господ у једном одељку замера човеку који Му није опрао ноге (Лк. 7,44); опет, на другом месту, каже: „Ево стојим на вратима и куцам; ако ко чује глас мој и отвори врата, ући ћу к њему и вечераћу с њим и он са мном" (Отк. 3, 20). Ради овога Он је поднео многе патње, предајући властито тело смрти, и откупљујући нас из ропства, да би могао доћи у нашу душу и пребивати у њој. Зато Господ у Судњи дан каже онима на левој страни, које шаље у пакао с ђаволом: „Странац бијох, и не примисте ме; огладњех, и не дадосте ми да једем; ожедњех, и не напојисте ме" (Мт. 25, 42-43). Његова храна и Његово пиће, Његова одећа, и заклон, и починак, у нашим је душама. Стога, Он стално куца желећи да уђе у нас. Примимо га, онда, и унесимо Га у себе; јер је Он наша храна и наше пиће и наш

живот вечни, и свака душа која Га
није примила у себе и дала му
спокој, или, још пре, нашла покој у
Њему, нема наследства у Царству
Небескоме са Светима и не може
ступити у Небески Град. Али ти,
Господе Исусе Христе, узнеси тамо
нас, који славимо Твоје име, са Оцем
и Светим Духом у векове векова.
Амин.

*са старогрчког и енглеског превели јеромонах
Порфирије и Љиљана. Петронијевић*
